

Konferencja dla jednostek samorządu terytorialnego

Pieniądze na ulicy

Źródła finansowania zrównoważonego rozwoju

Dr Agnieszka Mazurek-Czarnecka

ESG City Namysłów

zrównoważony rozwój
dla Twojego miasta

Finansowanie ma kolor ESG

Fundusz Europejski
na Infrastrukturę,
Klimat i Środowisko
2021-2027

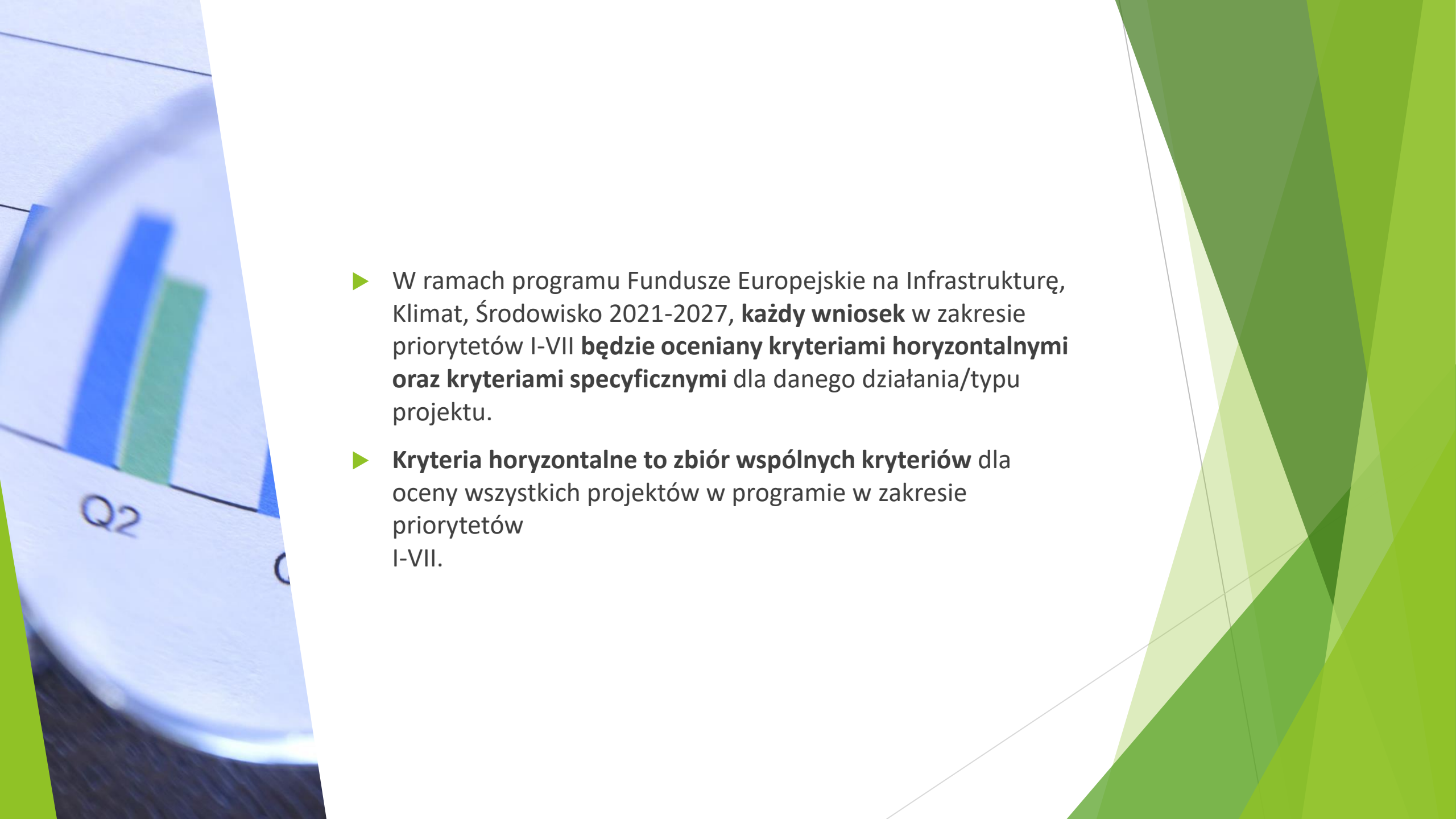

- ▶ Budżet całego Programu to **135 mld zł**, z czego niemal 112 mld zł będzie pochodziło z środków UE.
- ▶ Fundusz koordynuje Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Cele **FEnIKS** skupiają się wokół **8 priorytetów**:

1. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności
2. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)
3. Transport miejski
4. Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności
5. Wsparcie sektora transportu z EFRR
6. Zdrowie
7. Kultura
8. Pomoc techniczna

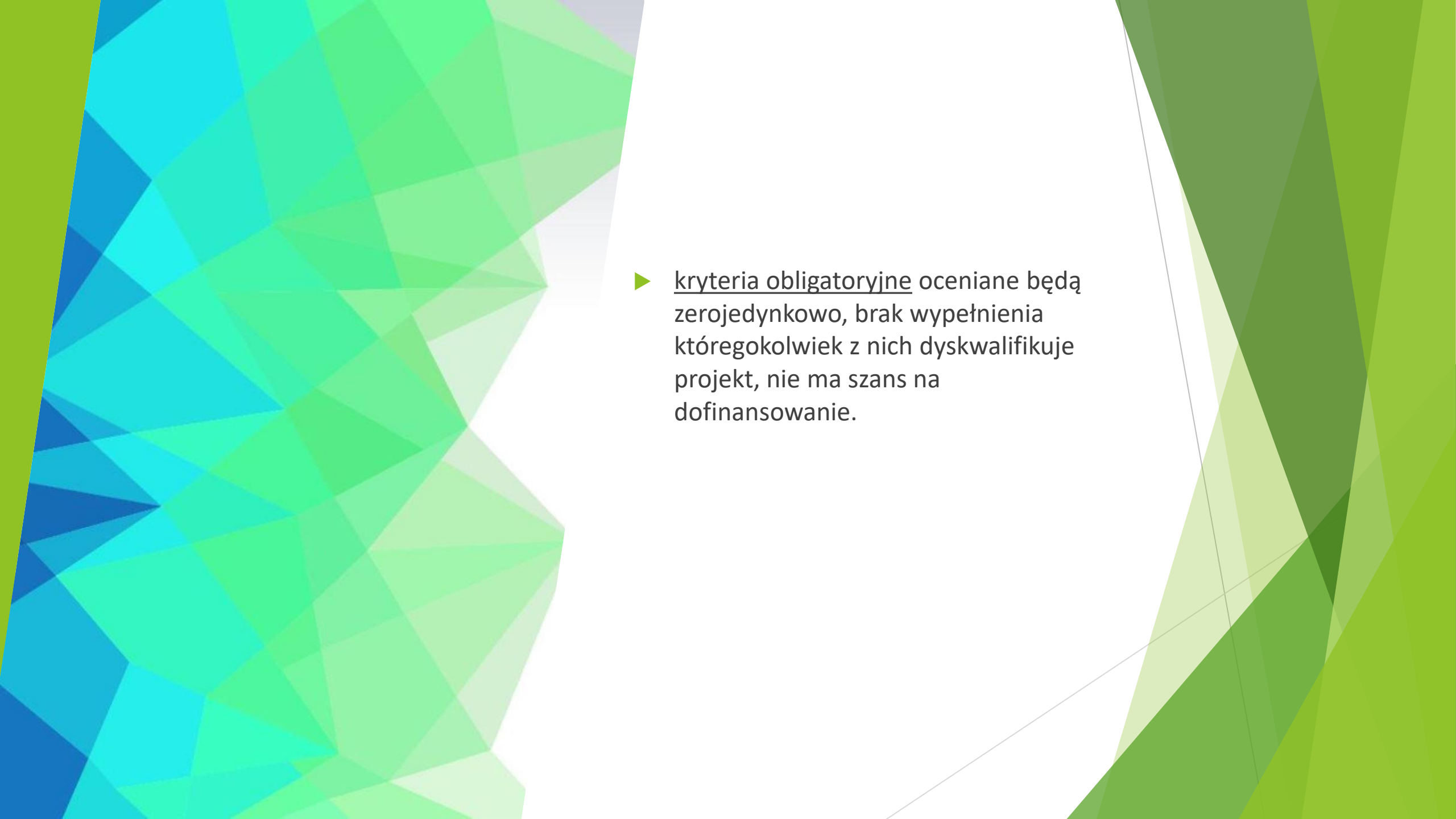
-
- ▶ W ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, **każdy wniosek** w zakresie priorytetów I-VII **będzie oceniany kryteriami horyzontalnymi oraz kryteriami specyficznymi** dla danego działania/typu projektu.
  - ▶ **Kryteria horyzontalne to zbiór wspólnych kryteriów** dla oceny wszystkich projektów w programie w zakresie priorytetów I-VII.

Kryteria horyzontalne to takie kryteria, które będą służyły do oceny każdego projektu, bez względu na to, czego dotyczy.

Obojętnie, czy będzie to zbiornik na deszczówkę, kanalizacja sanitarna, budowla hydrotechniczna, gazociąg, sieć elektroenergetyczna czy kampania edukacyjna - wszystko i tak zostanie ocenione wg kryteriów horyzontalnych + wg kryteriów specyficznych, czyli właściwych tylko dla danego konkursu (każdy konkurs ma własny zestaw).

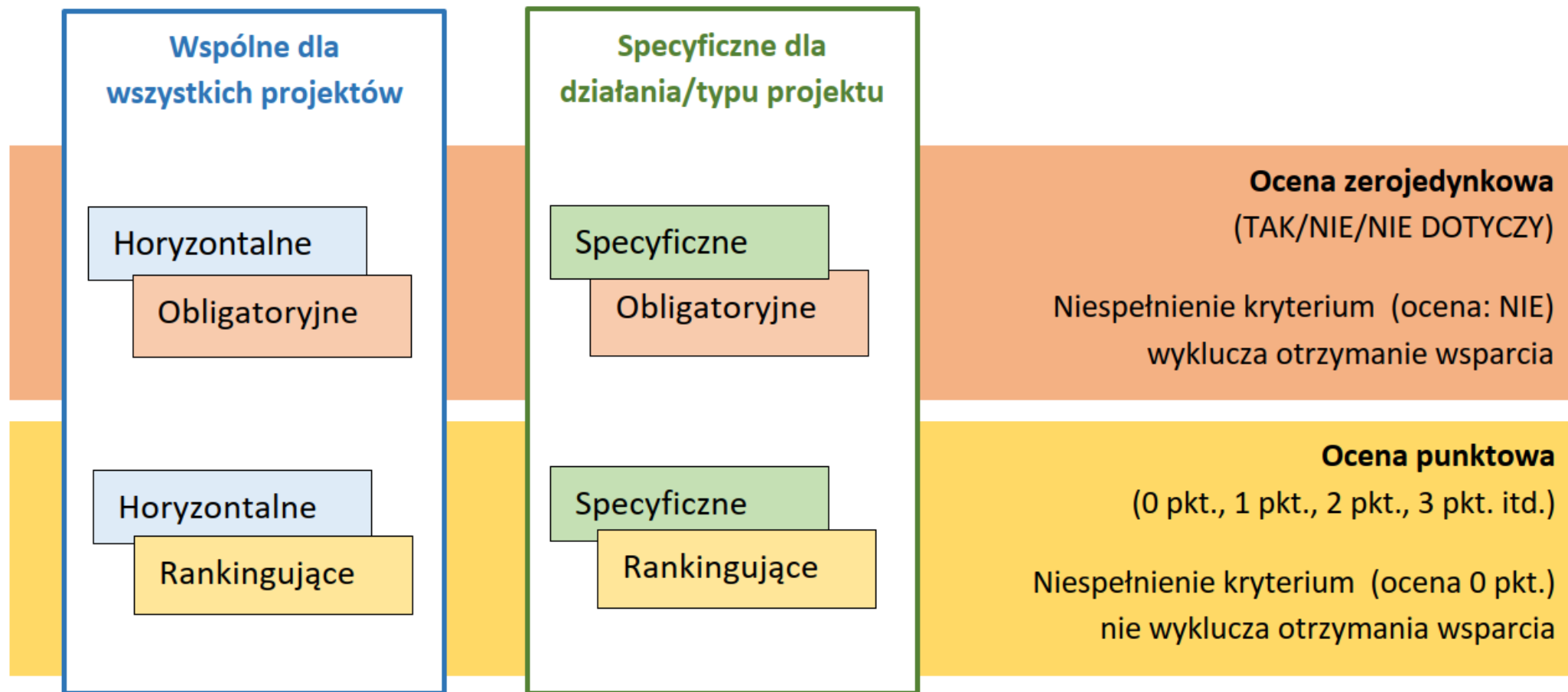
Zarówno kryteria horyzontalne jak i specyficzne składają się z grupy kryteriów **obligatoryjnych oraz rankingujących.**

-
- ▶ kryteria obligatoryjne oceniane będą zerojedynkowo, brak wypełnienia któregokolwiek z nich dyskwalifikuje projekt, nie ma szans na dofinansowanie.

- ▶ Kryteria rankingujące natomiast to takie, w ramach których można zdobyć konkretną ilość punktów, a ich suma decyduje o pozycji projektów na liście - oczywiście im więcej zdobytych punktów, tym większa szansa na uzyskanie wsparcia, a przyznanie "0 pkt" w ramach tej grupy **nie powoduje**, że projekt automatycznie pozbawiony będzie dofinansowania.

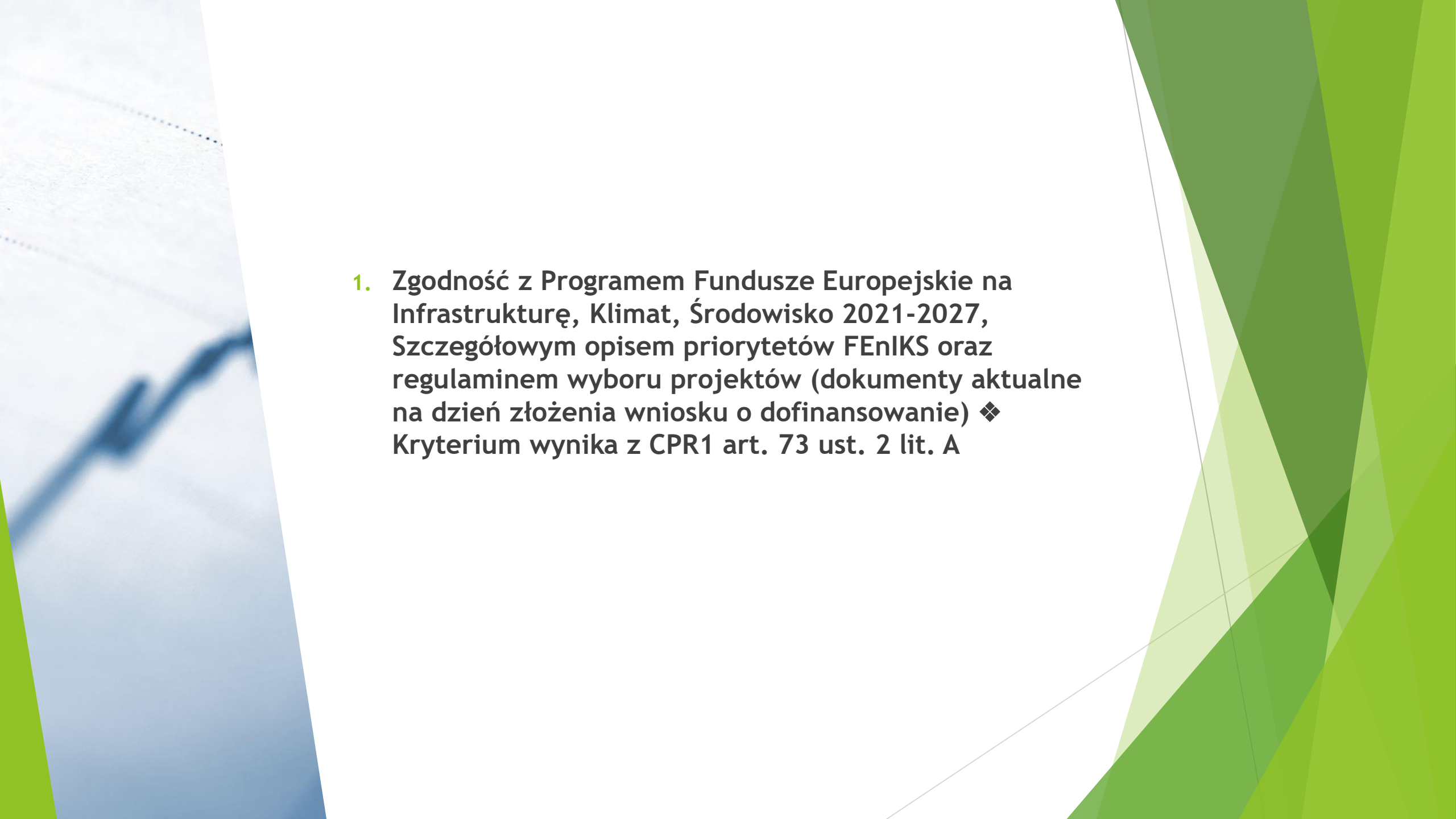
Minimalna liczba punktów wymagana do rekomendowania projektu do wsparcia oraz kolejność kryteriów rozstrzygających jest określana w Regulaminie wyboru projektów.

Kryteria rozstrzygające to takie, za które punktacja będzie decydowała w przypadku remisowej liczby punktów w ocenie kilku projektów.

Kryteria horyzontalne obligatoryjne

-
1. Zgodność z Programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Szczegółowym opisem priorytetów FEnIKS oraz regulaminem wyboru projektów (dokumenty aktualne na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie) ♦
Kryterium wynika z CPR1 art. 73 ust. 2 lit. A

Zapewnienie zgodności projektu w zakresie:

- Typ/rodzaj projektu jest zgodny z przewidzianym w szczegółowym opisie priorytetów FEnIKS oraz regulaminie wyboru projektów,
- Zgodność projektu z opisem działania (w tym celem oraz zakresem interwencji i przyporządkowaniem adekwatnych wskaźników produktu i rezultatu dla danego typu projektu) - Wnioskodawca jest zgodny z określonym typem beneficjenta ,
- Nie przekroczono pułapu maksymalnego poziomu dofinansowania,
- Spełniono warunki minimalnej/maksymalnej wartości projektu (o ile dotyczy),
- Spełniono warunki minimalnej/maksymalnej wartości wydatków kwalifikowanych projektu (o ile dotyczy),
- Wnioskodawcy składający wniosek są uprawnieni do ubiegania się o przyznanie dofinansowania w ramach danego naboru.

Dla oceny pozytywnej wszystkie ww. warunki muszą zostać spełnione. Warunki, które nie dotyczą danego projektu nie wpływają na wynik oceny kryterium

2. Zgodność projektu z dokumentami składającymi się na spełnienie warunków podstawowych ♦ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. b)

Jeśli projekt wchodzi w zakres warunku podstawowego sformułowanego w Rozdziale 4 Programu FEnIKS „Warunki podstawowe”, projekt jest spójny ze wskazanymi w tym rozdziale odpowiednimi strategiami i dokumentami dotyczącymi planowania ustanowionymi w celu spełnienia tego warunku podstawowego.

3. Zgodność z realizacją zasady n+2 ♦ Kryterium wyniku z CPR art. 63 ust. 2 oraz art. 118 (fazowanie)

Harmonogram realizacji projektu nie narusza zasady n+2 w zakresie kwalifikowalności wydatków, zgodnie z zapisami art. 63 ust. 2 CPR.

4. Projekt nie został zakończony przed złożeniem dokumentacji aplikacyjnej

❖ Kryterium wynika z CPR art. 63 ust. 6

Warunkiem spełnienia kryterium jest wykazanie, że projekt nie został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowany (w przypadku dostaw i usług) przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez wnioskodawcę dokonane. Przez projekt ukończony/zrealizowany należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór końcowy ostatnich robót (protokół odbioru końcowego), dostaw lub usług.

5. Kompletność dokumentacji aplikacyjnej i spójność informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku.

Ocena polegać będzie na weryfikacji kompletności wymaganej dokumentacji aplikacyjnej oraz spójności informacji zawartych we wniosku oraz załącznikach do wniosku, w tym dokumentacji technicznej. Wymóg spójności dokumentów nie oznacza konieczności sporządzania na nowo dokumentów przygotowanych na wcześniejszym etapie przygotowania projektu (np. studium wykonalności). Różnice pomiędzy dokumentami przygotowywanymi w oparciu o ogólne informacje a dokumentem ostatecznym nie oznaczają niespełnienia kryterium, konieczne jest jedynie wyjaśnienie przyczyn różnic oraz zaktualizowanie informacji, które są umieszczone we wniosku o dofinansowanie, w szczególności tych mających wpływ na wysokość dofinansowania.

Periodic Table of the Elements

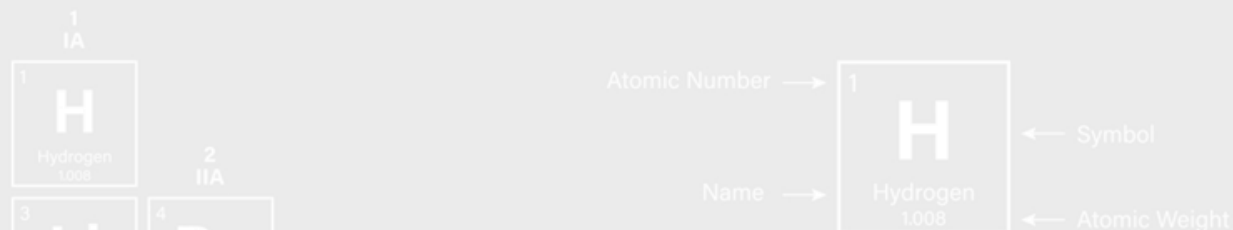

Diagram illustrating the structure of a periodic table element box for Hydrogen (H):

- Atomic Number: 1
- Symbol: H
- Name: Hydrogen
- Atomic Weight: 1.008

6. Zgodność projektu z przepisami o pomocy publicznej ♦ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. b) w zakresie horyzontalnego warunku podstawowego 2

Sprawdzana jest zgodność projektu z przepisami o pomocy publicznej, tj.: - jeśli wsparcie będzie stanowiło pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, to czy właściwie wskazano jej dopuszczalność z właściwymi przepisami regulującymi udzielanie, - jeśli wsparcie nie będzie stanowiło pomocy publicznej, to czy właściwie uzasadniono przyjęcie takiego założenia. Weryfikacja polega na sprawdzeniu poprawności wyjaśnień przedstawionych we wniosku o dofinansowanie poprzez odniesienie ich treści do właściwych dokumentów instytucji Unii Europejskiej, np. do: - Siatek analitycznych dotyczących infrastruktury - Komunikatu Komisji - Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

7. Trwałość projektu ❖ Kryterium wyniku z CPR art. 65

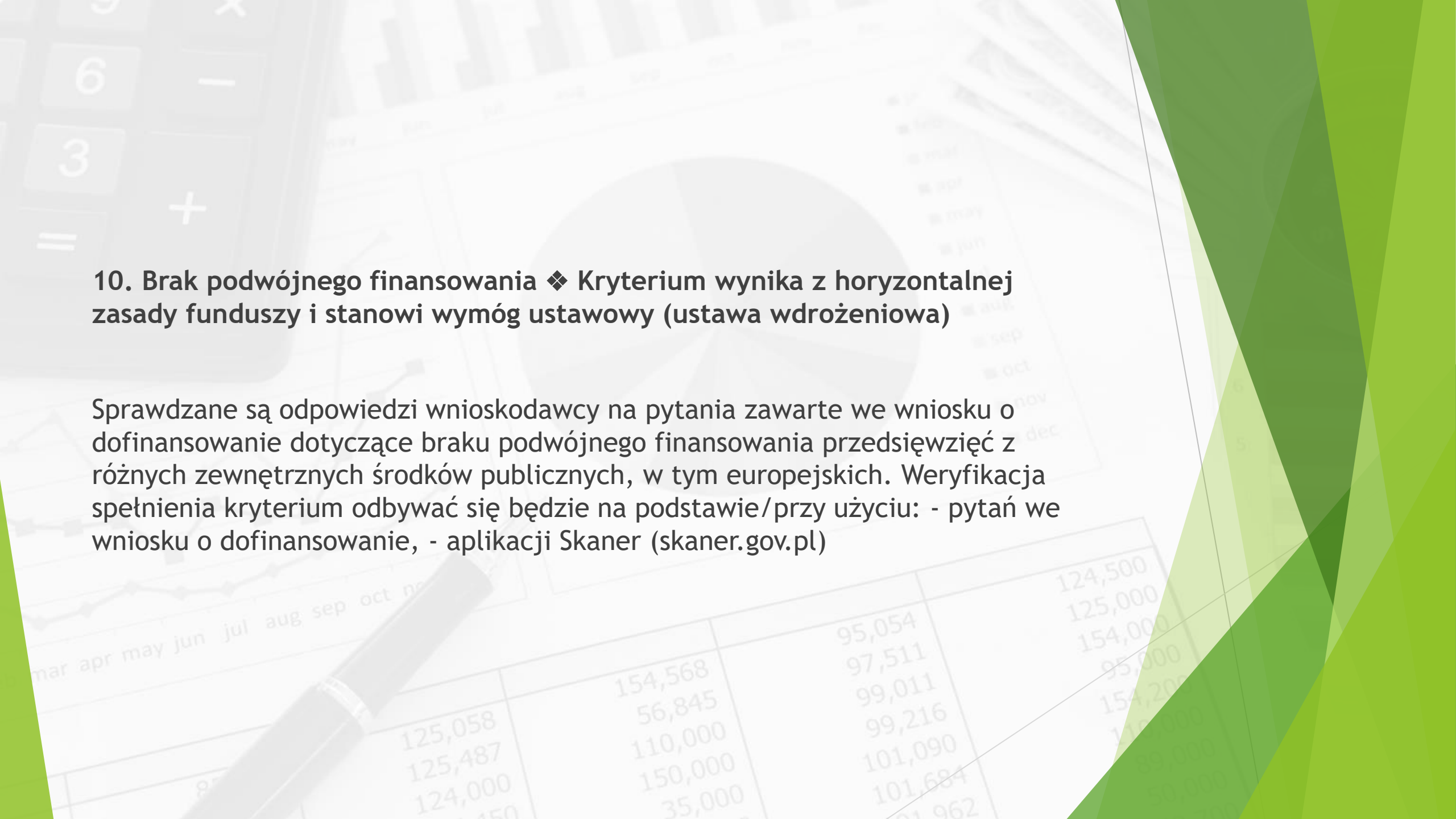
Sprawdzone jest zachowanie trwałości w rozumieniu zgodnie z art. 65 CPR, w odniesieniu do projektu (operacji) obejmującego (obejmującej) inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne. Okres trwałości zgodnie z art. 65 ust.3. nie dotyczy wkładów z programu na rzecz instrumentów finansowych lub dokonywanych przez takie instrumenty ani do żadnej operacji, której dotyczy zaprzestanie działalności produkcyjnej w związku z upadłością niewynikającą z oszustwa.

8. Wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie ❖ Kryterium wynika z przepisów krajowych

Sprawdzone jest czy wobec wnioskodawcy nie orzeczono zakazu dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów: - art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.); - art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 poz. 1745); TAK/NIE - art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2020 r. poz. 358 z późn. zm.) lub nie zakazane zostało udzielanie bezpośredniego lub pośredniego wsparcia ze środków unijnych na podstawie art 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. poz. 835). Weryfikacja spełnienia kryterium odbywać się będzie poprzez uzyskanie informacji z rejestrów publicznych do których właściwa instytucja posiada dostęp lub na podstawie oświadczeń wnioskodawców.

9. Wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa ♦ Kryterium wynika z art. 73 ust. 2 lit. b) CPR w zakresie horyzontalnego warunku podstawowego 2 oraz z art. 7 ust. 1 lit. d rozporządzenia ws. EFRR i FS2

Sprawdzone jest, czy wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) 651/2014 (Dz. Urz. UE 2014 L 187/1) albo w rozumieniu komunikatu Komisji Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz. Urz. UE 2014 C 249/1) w zależności od tego, która jest właściwa (zgodnie z przepisami o pomocy publicznej). W przypadku projektów, których dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej dla ustalenia czy wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji stosuje się rozporządzenie Komisji (UE) 651/2014. Kryterium nie ma zastosowania w sytuacji gdy dofinansowanie stanowi pomoc de minimis lub wsparcie podlegające tymczasowym zasadom pomocy państwa ustanowionym w celu odpowiedzi na wystąpienie wyjątkowych okoliczności, chyba że co innego wynika z przepisów o pomocy publicznej. Wnioskodawca przedłożył oświadczenie o tym, że nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji.

10. Brak podwójnego finansowania ♦ Kryterium wynika z horyzontalnej zasady funduszy i stanowi wymóg ustawowy (ustawa wdrożeniowa)

Sprawdzone są odpowiedzi wnioskodawcy na pytania zawarte we wniosku o dofinansowanie dotyczące braku podwójnego finansowania przedsięwzięć z różnych zewnętrznych środków publicznych, w tym europejskich. Weryfikacja spełnienia kryterium odbywać się będzie na podstawie/przy użyciu: - pytań we wniosku o dofinansowanie, - aplikacji Skaner (skaner.gov.pl)

11. Stabilność finansowa projektu ♦ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. d)

Wnioskodawca ma niezbędne zasoby i mechanizmy finansowe, aby pokryć koszty eksploatacji i utrzymania projektu, które obejmują inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne, tak by zapewnić stabilność ich finansowania co najmniej w okresie trwałości projektu (okres trwałości zgodnie z art. 65 ust. 3 CPR nie dotyczy wkładów z programu na rzecz instrumentów finansowych lub dokonywanych przez takie instrumenty ani do żadnej operacji, której dotyczy zaprzestanie działalności produkcyjnej w związku z upadłością niewynikającą z oszustwa.)

12. Poprawność analizy finansowej i ekonomicznej ♦ Kryterium wyniku z CPR art. 73 ust. 2 lit. c)

Zgodnie z art. 73 ust. 2 CPR podczas wyboru operacji instytucja zarządzająca: c) zapewnia, aby wybrane operacje odzwierciedlały najkorzystniejszą relację między kwotą wsparcia, podejmowanymi działaniami i osiąganymi celami. Zgodnie z powyższym sprawdzana jest zgodność z Wytycznymi w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych na lata 2021-2027 (gdy mają zastosowanie). W przypadku kwestii nieuregulowanych w powyższych Wytycznych, należy sprawdzić zgodność z Załącznikiem III (Metodyka przeprowadzania analizy kosztów i korzyści) do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2015/207 z 20 stycznia 2015 r., rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r., Economic Appraisal Vademecum 2021-2027 - General Principles and Sector Applications (z ang. Vademecum oceny ekonomicznej 2021-2027 - Ogólne zasady i zastosowania sektorowe) oraz Guide to cost-benefit Analysis of Investment Projects (z ang. Przewodnikiem do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych) z grudnia 2014 r. W przypadku TAK/NIE dokumentów sektorowych (np. Blue Books, z ang. Niebieskie Księgi) należy sprawdzić zgodność również z tymi dokumentami. W przypadku rozbieżności pomiędzy ww. dokumentami, zastosowanie mają zasady z dokumentu o najpóźniejszej dacie publikacji. W przypadku projektu realizowanego w formie projektu grantowego sprawdzane jest, czy wnioskowana kwota wsparcia jest zgodna z zasadami finansowania projektów obowiązującymi dla działania. Sprawdzeniu podlega czy wnioskowana kwota wsparcia jest zgodna z zasadami finansowania projektów obowiązującymi dla danego działania określonymi w Szczegółowym opisie priorytetów Programu FEnIKS na lata 2021-2027.

13. Gotowość organizacyjnoinstytucjonalna wnioskodawcy w obszarze zawierania umów

Sprawdzone jest, czy wnioskodawca i wszystkie podmioty, które zgodnie z informacją zawartą we wniosku mogą ponosić wydatki kwalifikowalne w ramach projektu posiadają procedury (tryb postępowania) w obszarze zawierania umów dla zadań objętych projektem. W przypadku umów zawieranych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, zgodność z zasadami obowiązującymi w ramach Programu jest zapewniona przez działanie zgodnie z tą ustawą. W przypadku umów, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych, wnioskodawca powinien przedstawić wewnętrzne procedury uwzględniające zasady zawierania umów określone w wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków. Kryterium nie dotyczy grantobiorców projektu grantowego, o którym mowa w art. 41 ustawy wdrożeniowej.

Periodic Table of the Elements

1 IA 1 H Hydrogen 1.008	2 IIA 4 Be Beryllium 9.0121831	3 3 Li Lithium 6.94	4 11 Na Sodium 22.98976928	5 19 K Potassium 39.0983	6 20 Ca Calcium 40.078	7 21 Sc Scandium 44.955912	8 22 Ti Titanium 47.88	9 23 V Vanadium 50.9415	10 24 Cr Chromium 51.9961	11 25 Mn Manganese 54.938045	12 26 Fe Iron 55.845	13 27 Co Cobalt 58.933195	14 28 Ni Nickel 58.6934	15 29 Cu Copper 63.546	16 30 Zn Zinc 65.38	17 31 Ga Gallium 69.723	18 32 Ge Germanium 72.630	19 33 As Arsenic 74.921595	20 34 Se Selenium 78.9718	21 35 Br Bromine 79.904	22 36 Kr Krypton 83.798	23 37 Rb Rubidium 85.4678	24 38 Sr Strontium 87.62	25 39 Y Yttrium 88.90584	26 40 Zr Zirconium 91.224	27 41 Nb Niobium 92.90638	28 42 Mo Molybdenum 95.94	29 43 Tc Technetium 98	30 44 Ru Ruthenium 101.07	31 45 Rh Rhodium 102.9055	32 46 Pd Palladium 106.42	33 47 Ag Silver 107.8682	34 48 Cd Cadmium 112.411	35 49 In Indium 114.818	36 50 Sn Tin 118.710	37 51 Sb Antimony 121.757	38 52 Te Tellurium 127.6	39 53 I Iodine 126.90547	40 54 Xe Xenon 131.29	41 55 Cs Caesium 132.90545196	42 56 Ba Barium 137.327	43 57 - 71 Lanthanoids	44 72 Hf Hafnium 178.49	45 73 Ta Tantalum 180.94788	46 74 W Tungsten 183.84	47 75 Re Rhenium 186.207	48 76 Os Osmium 190.23	49 77 Ir Iridium 192.227	50 78 Pt Platinum 195.084	51 79 Au Gold 196.966569	52 80 Hg Mercury 200.592	53 81 Tl Thallium 204.38	54 82 Pb Lead 207.2	55 83 Bi Bismuth 208.9804	56 84 Po Polonium [209]	57 85 At Astatine [210]	58 86 Rn Radon [222]	59 87 Fr Francium [223]	60 88 Ra Radium [226]	61 89 - 103 Actinoids	62 104 Rf Rutherfordium [261]	63 105 Db Dubnium [268]	64 106 Sg Seaborgium [269]	65 107 Bh Bohrium [270]	66 108 Hs Hassium [285]	67 109 Mt Meitnerium [276]	68 110 Ds Darmstadtium [281]	69 111 Rg Roentgenium [282]	70 112 Cn Copernicium [285]	71 113 Nh Nihonium [286]	72 114 Fl Flerovium [289]	73 115 Mc Moscovium [290]	74 116 Lv Livermorium [293]	75 117 Ts Tennessine [294]	76 118 Og Oganesson [294]

14. Klauzula delokalizacyjna ♦ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. h) oraz art.65 i 66

Sprawdzone jest czy projekt nie obejmuje działań, które stanowiły część operacji podlegającej przeniesieniu produkcji zgodnie z art. 66 CPR lub które stanowiłyby przeniesienie działalności produkcyjnej zgodnie z art. 65 ust. 1 lit. a) CPR

15. Zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska

To niby oczywiste, ale warto podkreślenia - wymagana jest zgodność z Ustawą OOŚ, Ustawą Prawo ochrony środowiska, Ustawą o ochronie przyrody, Ustawą Prawo wodne i stojącymi za nimi dyrektywami (w tym [RDW](#)).

16. **Zasada zrównoważonego rozwoju, w tym zasada „nie czyn poważnej szkody” DNSH**

Sprawdzana będzie zgodność projektu z celami zrównoważonego rozwoju ONZ ([SDGs](#)), Porozumienia Paryskiego oraz zasadą „nie czyn poważnych szkód”

O każdej z tych rzeczy można by napisać oddzielny elaborat, tutaj postaram się w pigułce - należy:

- odnieść się do celów rozwoju zrównoważonego adekwatnych dla rodzaju projektu
- wskazać, w jaki sposób projekt wspiera działania zgodne ze standardami i priorytetami klimatycznymi Unii
- odnieść się do ekspertyzy „Analiza spełniania zasady „nie czyn poważnej szkody” (DNSH), w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) nr 2020/852 dla projektu dokumentu pn. Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027”, która została wykonana na zlecenie [Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej](#) - zawiera ona ustalenia dla poszczególnych typów projektów
- wykazać zgodność z ww. zasadami dla projektu jako całości

17. Odporność infrastruktury na zmiany klimatu

To kryterium dotyczy jedynie infrastruktury o planowanej trwałości co najmniej 5 lat. Zgodnie z tym, co zostało napisane w "Metodyce [...], sprowadza się do zapewnienia, że infrastruktura będzie odporna na zmiany klimatu i przeprowadzenia tzw. **climate proofingu** zgodnie z "Zawiadomieniem Komisji Wytyczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021– 2027 (2021/C 373/01)".

- ▶ Jeśli jednak wczytać się w ww. Wytyczne, to sprawa nie jest tak prosta, bo analizy powinny zostać przeprowadzone w ramach 2 filarów:
  1. **neutralność klimatyczna** - łagodzenie zmiany klimatu
  2. **odporność na zmianę klimatu** - przystosowanie się / adaptacja do zmiany klimatu
- ▶ To make long story short - trzeba przeanalizować wpływ projektu na klimat (czytaj: policzyć ślad węglowy i ująć go monetarnie) oraz wpływ klimatu na infrastrukturę (analizy wrażliwości, narażenia, podatności, a czasem także ocena ryzyka). Polskie tłumaczenie terminu "climate proofing" na "weryfikacja pod względem wpływu na klimat" jest zatem mocno niefortunne i mylące, co przeniosło się nawet na nazwę i opis kryterium - nie ma tam słowa np. o emisjach i śladzie węglowym.
- ▶ Analizy w ramach obydwu filarów dzielą się na etap preselekcji i etap szczegółowych analiz (ten drugi wymagany tylko wtedy, kiedy preselekcja wykaże taką konieczność). **Co niezwykle ważne, analizy te należy prowadzić od początku cyklu życia infrastruktury, a więc już na etapie koncepcyjnym** (a nie dopiero na etapie składania wniosku!).

Periodic Table of the Elements

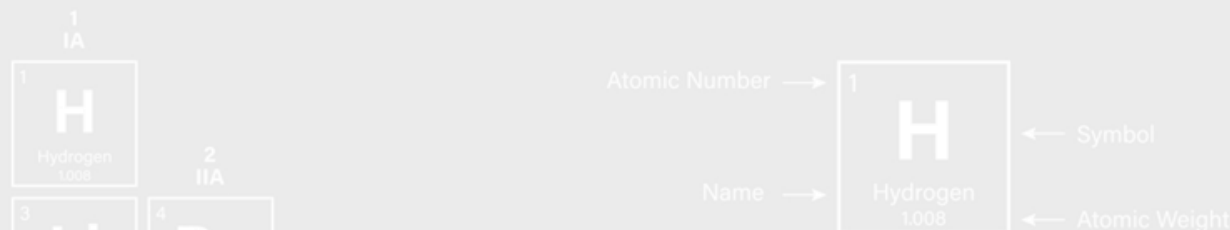

Diagram illustrating the structure of the periodic table, showing the first few elements and their corresponding labels:

Atomic Number	Symbol	Name	Atomic Weight
1	H	Hydrogen	1.008
3	Li	Lithium	6.94
4	Be	Beryllium	9.0121831

18. Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności ♦ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. g)

Sprawdzana jest potencjalna kwalifikowalność wydatków planowanych do poniesienia na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie, czyli zgodność z zasadami zawartymi w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, SzOP oraz regulaminie wyboru projektów, a także poprawność przypisania wskazanych tam wydatków do właściwych kategorii wydatków kwalifikowalnych. Ponadto weryfikowany jest sposób opisu we wniosku o dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych pod kątem uzasadnienia włączenia do wydatków kwalifikowalnych tych wydatków, dla których, zgodnie z ww. Wytycznymi lub SzOP, warunkiem koniecznym dla ich uznania za kwalifikowalne jest ich wskazanie we wniosku o dofinansowanie i w umowie o dofinansowanie.

Periodic Table of the Elements

Diagram illustrating the structure of an element box in the periodic table, using Hydrogen (H) as an example:

Atomic Number → 1	← Symbol
Name → Hydrogen	
← Atomic Weight	

Additional elements shown in the background include: 1 IA (H), 2 IIA (Be), 3 (Li), 11 (Na), 19 (K), 37 (Rb), 55 (Cs), 87 (Fr), 13 IIIA (B), 14 IVA (C), 15 VA (N), 16 VIA (O), 17 VIIA (F), 18 VIIIA (Ne), 20 (Ca), 21 (Sc), 22 (Ti), 23 (V), 24 (Cr), 25 (Mn), 26 (Fe), 27 (Co), 28 (Ni), 29 (Cu), 30 (Zn), 31 (Ga), 32 (Ge), 33 (As), 34 (Se), 35 (Br), 36 (Kr), 39 (Y), 40 (Zr), 41 (Nb), 42 (Mo), 43 (Tc), 44 (Ru), 45 (Rh), 46 (Pd), 47 (Ag), 48 (Cd), 49 (In), 50 (Sn), 51 (Sb), 52 (Te), 53 (I), 54 (Xe), 56 (Ba), 57 (La), 58 (Ce), 59 (Pr), 60 (Nd), 61 (Pm), 62 (Sm), 63 (Eu), 64 (Gd), 65 (Tb), 66 (Dy), 67 (Ho), 68 (Er), 69 (Tm), 70 (Yb), 71 (Lu), 72 (Hf), 73 (Ta), 74 (W), 75 (Re), 76 (Os), 77 (Ir), 78 (Pt), 79 (Au), 80 (Hg), 81 (Tl), 82 (Pb), 83 (Bi), 84 (Po), 85 (At), 86 (Rn), 88 (Ra), 89 (Ac), 90 (Th), 91 (Pa), 92 (U), 93 (Np), 94 (Pu), 95 (Am), 96 (Cm), 97 (Bk), 98 (Cf), 99 (Es), 100 (Fm).

19. Zgodność projektu z zasadami równości szans, włączenia społecznego i niedyskryminacji ♦ Kryterium wynika z CPR art. 9 ust. 2 i 3, art.. 73 ust. 2 lit. B

Sprawdzone jest czy działania związane z realizacją projektu, a także wszystkie produkty związane z funkcjonowaniem projektu po okresie jego realizacji, w tym działania informacyjne i promocyjne, są realizowane z poszanowaniem zasad równościowych związanych z zapobieganiem wszelkiej dyskryminacji, m.in. ze względu na: płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię, światopogląd, przynależność narodową, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Ocena zgodności projektu z ww. zasadami horyzontalnymi jest dokonywana w oparciu o przepisy Wytycznych w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 oraz załącznika nr 2 do ww. Wytycznych. Ocena będzie prowadzona rozłącznie w odniesieniu do każdej z dwóch ww. zasad: zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości kobiet i mężczyzn.

20. **Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej** ♦

Kryterium wynika z CPR art. 9 ust. 1, 2 i 3, art.. 73 ust. 2 lit. b) - w zakresie horyzontalnego warunku podstawowego 3 oraz z zapisów Umowy Partnerstwa oraz Programu FEnIKS

Sprawdzana jest zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji i zakresu projektu. Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r., na etapie oceny wniosku należy rozumieć jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.

Periodic Table of the Elements

1 IA 1 H Hydrogen 1.008	2 IIA 4 Be Beryllium 9.0121831
3 Li Lithium 6.94	11 Na Sodium 22.98976928
19 K Potassium 39.0983	37 Rb Rubidium 85.4678
55 Cs Caesium 132.90545196	87 Fr Francium (223)

Atomic Number → 1

← Symbol

Name → Hydrogen

← Atomic Weight

21. Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Sprawdzana jest zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji i zakresu projektu.

13 IIIA 5 B Boron 10.81	14 IVA 6 C Carbon 12.011	15 VA 7 N Nitrogen 14.007	16 VIA 8 O Oxygen 15.999	17 VIIA 9 F Fluorine 18.998	18 VIIIA 10 Ne Neon 20.180
31 IIIA 13 Al Aluminium 26.9815385	32 IVA 14 Si Silicon 28.085	33 VA 15 P Phosphorus 30.973761998	34 VIA 16 S Sulfur 32.06	35 VIIA 17 Cl Chlorine 35.45	36 VIIIA 18 Ar Argon 39.948
49 IIIA 31 Ga Gallium 69.723	50 IVA 32 Ge Germanium 72.630	51 VA 33 As Arsenic 74.921595	52 VIA 34 Se Selenium 78.9718	53 VIIA 35 Br Bromine 79.904	54 VIIIA 36 Kr Krypton 83.80
81 IIIA 49 In Indium 114.818	82 IVA 50 Sn Tin 118.710	83 VA 51 Sb Antimony 121.760	84 VIA 52 Te Tellurium 127.6	85 VIIA 53 I Iodine 126.905	86 VIIIA 54 Xe Xenon 131.29
113 IIIA 81 Tl Thallium 204.38	114 IVA 82 Pb Lead 207.2	115 VA 83 Bi Bismuth 208.9804	116 VIA 84 Po Polonium (209)	117 VIIA 85 At Astatine (210)	118 VIIIA 86 Rn Radon (222)
111 IIIA 81 Rg Roentgenium (282)	112 IVA 82 Cn Copernicium (285)	113 VA 83 Nh Nihonium (286)	114 VIA 84 Fl Flerovium (289)	115 VIIA 85 Mc Moscovium (290)	116 VIIIA 86 Lv Livermorium (293)
67 Ho Holmium 164.93033	68 Er Erbium 167.259	69 Tm Thulium 168.93032	70 Yb Ytterbium 173.054	71 Lu Lutetium 174.967	72 Hf Hafnium 178.49
97 Bk Berkelium 247	98 Cf Californium 251	99 Es Einsteinium 252	100 Fm Fermium 257	101 Md Mendelevium 258	102 No Nobelium 259

Kryteria horyzontalne rankingujące

1. Zastosowanie elementów z zakresu **gospodarki o obiegu zamkniętym**, poprawy **efektywności energetycznej** i **OZE**, **ochrony przyrody** (w tym różnorodności biologicznej) oraz **adaptacji do zmian klimatu**

- ▶ W tym kryterium jest do zdobycia 5 pkt, po 1 za uwzględnienie rozwiązań:
  - w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym (**GOZ**)
  - związanych z odpornością na skutki zmiany klimatu
  - chroniących przyrodę (np. zachowanie istniejących drzew)
  - poprawiających efektywność energetyczną i OZE
  - polegających na dodatkowych nasadzeniach drzew i krzewów (w ilości przewyższającej nakazane nasadzenia w decyzjach administracyjnych)

2. Zastosowanie elementów edukacyjnych w projekcie

Tutaj 1 pkt do zdobycia, trzeba powiedzieć - dość łatwy. Warto zatem uwzględnić w swoim projekcie podnoszenie świadomości społeczeństwa odnośnie szeroko rozumianego zrównoważonego rozwoju.

3. Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)

Przyznawane będą 2 pkt projektom, które mają status flagowych projektów w ramach SUE RMB, a 1 pkt projektom przyczyniającym się do osiągnięcia wskaźników zawartych w tej Strategii - trzeba tam zajrzeć i tak skomponować zakres projektu, aby przynajmniej wpisywał się w cele SUE RMB.

4. Projekt przewiduje elementy związane ze **współpracą z partnerami z innych państw**

- ▶ Za współpracę międzynarodową można zgarnąć max. 2 pkt, jeśli:
  - projekt zakłada współpracę z partnerami z innych państw, tj. wspólne działania mające bezpośredni związek i wpływ na kształt i realizację inwestycji objętej projektem ALBO
  - projekt jest komplementarny do innych projektów realizowanych poza granicami Polski w UE, krajach kandydujących i stowarzyszonych.
- ▶ **Nagroda pocieszenia (w postaci 1 pkt) przysługuje za wymianę wiedzy i doświadczeń z partnerami z innych państw.**

5. Projekt jest **operacją o strategicznym znaczeniu** w rozumieniu przepisów art. 2 pkt 5 CPR

- ▶ Jeśli projekt wpisuje się w katalog działań wskazany w "Wykazie planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem" (r. 8 Programu FEnIKS), to automatycznie zgarnia 3 pkt.

- ▶ 6. Projekt realizowany na **obszarze strategicznej interwencji (OSI)** wskazanym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR): **miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze / obszary zagrożone trwałą marginalizacją**

- ▶ 7. Projekt realizowany na obszarze strategicznej interwencji (OSI) wskazanym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR): **Polska Wschodnia / Śląsk**
- ▶ Dwa kryteria w pewien sposób "faworyzujące" projekty z uwagi na ich lokalizację na obszarach strategicznej interwencji (OSI):
  - 3 pkt mogą zyskać miasta średnie tracące funkcje społ.-gosp. i obszary zagrożone trwałą marginalizacją
  - 1 pkt mogą zyskać podmioty z Polski Wschodniej lub Śląska
- ▶ Dlaczego te regiony potrzebują dodatkowego wsparcia ???

---

8. Projekt wynikający z zapisów strategii terytorialnej (ZIT lub IIT), bądź strategii rozwoju ponadlokalnego albo wynikający z dokumentów strategicznych i/lub planistycznych powstałych w ramach współpracy samorządów (w tym takich jak Centrum Wsparcia Doradczego, Partnerska Inicjatywa Miast, Program Rozwój Lokalny) lub komplementarny do ww. dokumentów

---

JST, łączcie się! I opracowujcie ponadlokalne strategie, w które wpiszą się Wasze projekty - w ten sposób możecie zyskać 1 lub 2 pkt (2 zarezerwowane dla gmin z OSI).

---

9. Projekt jest finansowany również z **innych źródeł finansowania** niż fundusze UE.

Warto zadbać o to, żeby projekt był finansowany przez FEnIKS, beneficjenta i co najmniej jeszcze jeden podmiot (oczywiście trzeba uważać na kwestie podwójnego finansowania!). Za taki zabieg można dostać 1 pkt.

10. Projekt wpisuje się w realizację wartości **Nowego Europejskiego Bauhausu**

Nowy Europejski Bauhaus (New European Bauhaus, NEB)

- ▶ jest horyzontalnym projektem ekologiczno-gospodarczo-kulturalny, zainicjowanym przez Ursulę von der Leyen, Przewodniczącą Komisji Europejskiej. Program ma wspierać dążenia do neutralności dla klimatu w Europie do 2050 r.
- ▶ Komisja Europejska przeznaczyła w latach 2021-2022 85 mln euro na finansowanie projektów w ramach Nowego Europejskiego Bauhausu. Finansowanie pochodzi z różnych programów UE, takich jak program w zakresie badań i innowacji Horyzont Europa (zwłaszcza misje HE), program LIFE na rzecz środowiska i klimatu oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.
- ▶ W ramach działań powstanie także laboratorium Nowego Europejskiego Bauhausu, czyli ośrodek analityczno-projektowy, w którym będą wspólnie opracowywane prototypy, testowane narzędzia oraz przygotowywane rozwiązania i zalecenia w dziedzinie polityki.

Inicjatywa "Nowy europejski Bauhaus" wzywa nas wszystkich do wspólnego wyobrażenia sobie i zbudowania zrównoważonej i sprzyjającej włączeniu społecznemu przyszłości, która będzie piękna dla naszych oczu, umysłów i dusz.

- ▶ Piękne są miejsca, praktyki i doświadczenia, które są:
    - **Wzbogacające**, inspirowane sztuką i kulturą, odpowiadające na potrzeby wykraczające poza funkcjonalność.
    - **Zrównoważony**, w harmonii z naturą, środowiskiem i naszą planetą.
    - **Inkluzywny**, zachęcający do dialogu między kulturami, dyscyplinami, płciami i grupami wiekowymi.
-

11. Partnerstwo **międzysektorowe**

Kryterium premiujące projekty realizowane w partnerstwach z różnych sektorów (prywatny / publiczny / pozarządowy) - tutaj do zgarnięcia 1 pkt.

Dziękuję za uwagę 😊